

LUNDS
UNIVERSITET

BESLUT

2020-12-10

SAMV 2020/176

1

Rektor

Handlingsplan för Lunds universitets samarbete med Latinamerika 2021-2024

Beslutad av rektor 2020-12-10

Bakgrund

Utrikesdepartementet fastslog 2018 en nationell handlingsplan för Latinamerika där universitet betonas som relevanta aktörer för att främja samarbetet med regionen. För Lunds universitet (LU) är internationalisering ett prioriterat område (strategiska planen 2017-2026) och handlingsplanen för internationalisering som togs fram 2019 fastställer framtagandet av regionala handlingsplaner. Mot bakgrund av detta har LU:s referensgrupp för Latinamerika fått i uppdrag av internationella rådet att ta fram denna handlingsplan.

Definition av Latinamerika

LU tillämnar den vedertagna kulturgeografiska definitionen av den amerikanska kontinenten där Latinamerika inbegriper samtliga länder söder om USA där det officiella språket är av romanskt ursprung.

Latinamerikas förutsättningar inom högre utbildning

Latinamerika är en utvecklingsregion med stor potential. Latinamerikas samlade forskningsproduktion uppgår enligt Web of Science till ca 5% av den årliga globala forskningsproduktionen (Sverige står för ca 1,4%). Förutsättningarna inom regionen skiljer sig dock markant länderna emellan. Brasilien står för knappt hälften av forskningsproduktionen i Latinamerika, följt av Mexiko, Argentina, Chile, och Colombia som tillsammans står för ca 40%, övriga 21 länder i regionen står för ca 10%. Tittar man på förväntade läsår och andel av befolkningen som läser vidare efter grundskola (Human Development Index 2019) hamnar Chile i topp på plats 41 strax före Portugal, i botten hamnar Haiti på plats 168 strax före Afghanistan. Utifrån OECD:s DAC-lista hamnar 6 länder i de lägsta kategorierna "least developed" och "lower middle income" och 12 länder hamnar i kategorin "higher middle income". Chile och Uruguay klassas som höginkomstländer. Brasilien är med sina dryga 200 miljoner invånare den enskilt viktigaste ekonomiska motorn i regionen. Det är dock ett fåtal brasilianska delstater som står för lejonparten av den ekonomiska tillväxten. Delstaten Sao Paulo har en BNP på 687 miljarder dollar och står för en tredjedel av Brasiliens sammanlagda BNP, att jämföra med Chile som har en BNP på 277 miljarder

dollar. Detta återspeglas även i den högre utbildningen där 40% av all brasiliansk forskningsproduktion kommer från delstaten Sao Paulo.

LU och Latinamerika

Det har varit en tydlig uppåtgående trend för sampublicationer mellan LU och Latinamerika de senaste 10 åren. En liknande tendens går även att se på ett nationellt plan. Brasilien står för ca 60% av alla sampublicationer mellan LU och Latinamerika. Förutom Brasilien är Mexiko, Chile och Argentina länder som LU har ett betydande antal sampublicationer med. LU har i nuläget två pågående forskningsstrategiska insatser i regionen. Med Brasilien har LU ett samarbete med delstaten Sao Paulos forskningsråd (FAPESP) och med Chile samordnar LU i samarbete med Uppsala universitet den svensk-chilenska forskningsplattformen ACCESS. Vidare har LU:s medlemskap i det svensk-brasilianska nätverket CISB inneburit goda kontaktytor för framförallt forskare vid LTH. Vad gäller extern forsknings- och utbildningsfinansiering är SIDA, VR, STINT samt EU:s verktyg för internationalisering viktiga aktörer som står för merparten av LU:s externfinansierade insatser i regionen. När det kommer till studentutbyten har LU utbytesavtal med 16 lärosäten i 8 länder (Argentina, Brasilien, Chile, Colombia, Ecuador, Mexiko, Peru, Venezuela). Två av dessa lärosäten ingår i nätverket U21. LTH står för ca 60% av LU:s inkommande och utgående studentmobilitet med regionen, framförallt genereras denna mobilitet utifrån nätverken Magalhaes och TIME. Den övriga delen hanteras i princip av Sektionen externa relationer som hanterar de universitetsgemensamma avtalen. EHL och N-fak står för en knapp procent var. Rekrytering av mastersstudenter är en annan viktig aktivitet som LU bedriver i Latinamerika. Merparten av de drygt 130 antagna studenterna 2020, där ett latinamerikanskt land angavs som utbildningsland, kommer från Brasilien, Mexiko eller Colombia.

Möjligheter för LU:s arbete med Latinamerika 2021-2024

LU är ett högt rankat lärosäte med mycket gott anseende vilket årligen genererar många samarbetsförfrågningar som man måste ta ställning till. Genom denna handlingsplan får LU tydliga prioriteringar och målsättningar för aktiviteter i regionen de kommande åren.

Arbetet inom ramen för ACCESS och samarbetet med FAPESP har visat på goda resultat och ett betydande intresse och engagemang hos lärare och forskare.

Relationerna inom ACCESS och med FAPESP är konsoliderade och det finns mycket goda möjligheter att utveckla dessa samarbeten ytterligare. Det har varit tydligt att samarbeten som vilar på ett ömsesidigt engagemang genererar kvalitativa och långsiktiga resultat.

LU är sedan en tid i dialog med Uruguays innovations- och forskningsråd (ANII) som visat stort intresse för samfinansierade samarbetsprojekt med LU. Uruguay har etablerat sig som ett ekonomiskt och politiskt stabilt land i regionen vilket även genererat mycket omfattande investeringar i utbildningssektorn. Per capita producerar Uruguay näst mest forskning i Latinamerika (efter Chile). Denna handlingsplan föreslår att LU undersöker möjligheten att utveckla formaliserade samarbeten med Uruguay inom forskning och utbildning. LU har idag inga studentutbytesavtal med Uruguay.

Prioriterade länder 2021-2024

Denna handlingsplan väljer att primärt fokusera på Brasilien, Chile och Uruguay då dessa länder erbjuder mycket goda möjligheter till ömsesidigt finansierade samarbeten med högkvalitativa lärosäten.

Som sekundärt prioriterade länder konstateras Argentina, Colombia, Mexiko, Peru och Costa Rica. LU har i nuläget flera etablerade och viktiga samarbeten med dessa länder och ser en stor potential att fördjupa dessa samarbeten framöver. En revision av

handlingsplanen kommer ske 2024. LU:s arbete gentemot Argentina, Colombia, Mexiko, Peru och Costa Rica kommer under 2021-2024 främst handla om kontinuerlig bevakning, dialog och mindre omfattande insatser.

Målsättningar

Denna handlingsplan har ett universitetsgemensamt anslag och kommer kompletteras med en aktivitetsplan under 2021. Målsättningen är att stärka kunskapen och kompetensen inom LU rörande samarbetsmöjligheter med Latinamerika. Samarbeten som LU har med Brasilien och Chile ska fortgå och fördjupas. Nya samarbeten inom utbildning och forskning ska utvecklas med Uruguay. Arbetet med studentmobilitet ska förvaltas och utvecklas. Nätverken U21, TIME, Magalhaes och CISB ska i den mån det är möjligt nyttjas för universitetsgemensamma insatser i regionen. Inom ramen för studentrekrytering ska LU fortsatt utveckla och förvalta samarbeten med stipendieorganisationer i hela regionen. Referensgruppen för Latinamerika kommer kontinuerligt bevaka utvecklingen i Latinamerika och vid behov föreslå förändringar och anpassning av handlingsplanen. Vidare är det geografiska avståndet en utmaning ur hållbarhetssynpunkt. Samarbeten och möten ska i den mån det är möjligt utvecklas och genomföras via digitala plattformar. Även den pågående covid-19 pandemin ställer ytterligare krav på internationella samarbeten då fysiska möten i nuläget i princip är omöjliga att genomföra. Under HT20 kommer LU tillsammans med Pontificia Universidad Catolica de Chile utveckla en virtuell doktorandkurs. Erfarenheter från denna kurs kommer vara värdefull för den STINT-finansierade forskarskolan mellan Sverige och Chile som LU koordinerar och som kommer påbörjas 2021. Vidare är förhoppningen att denna typ av virtuellt samarbete även kan tillämpas med andra motparter i regionen framöver.

Åtgärder

A, Utnyttja befintlig kunskap och stärka kompetensen rörande samarbetet med Latinamerika

1. Fortsätta det löpande arbetet med referensgruppen för Latinamerika för att implementera handlingsplanen samt löpande diskutera och sammanställa en revidering av handlingsplanen för 2025-2028.
2. Anordna ett symposium där LU:s arbete med Latinamerika 2021-2024 presenteras. Målgrupp: intressenter vid och utanför LU. symposiet ska syfta till att:
  - a. synliggöra befintliga verktyg och resurser för samarbete
  - b. informera om utbildnings- och forskningsläget för regionen
  - c. presentera goda exempel av samarbete med regionen
  - d. informera om det ekonomiska och politiska läget i regionen
3. Anordna ett avslutningsseminarium HT24 i syfte att:
  - a. presentera lärdomar och resultat av handlingsplanen
  - b. diskutera förutsättningar och utmaningar
  - c. presentera en reviderad handlingsplan för 2025-2028

B, Främja forskningssamarbetet med Latinamerika

1. Prioritera insatser gentemot Brasilien, Chile och Uruguay.
  - a. finansiera deltagandet av LU-forskare på de forskningssymposium som anordnas inom ramen för ACCESS under perioden 2021-2024
  - b. implementera forskarskolan med Chile som delvis är finansierad av STINT inom ramen för ACCESS under perioden 2021-2024
  - c. fortsätta samarbetet med FAPESP genom utlysningar av samfinansierade projekt.
    - i. undersöka möjligheter till mer omfattande projekt med FAPESP

- d. sondera möjligheter till ett formaliserat samarbete med det uruguayanska forskningsrådet ANII. Möjliga åtgärder kan tänkas vara:
  - i. kontaktseminarium 2022 för forskare inom gemensamt definierade ämnesområden
  - ii. samfinansiering av samlarbetsmedel
  - iii. samfinansiering av doktorander
- 2. Bevaka utvecklingen i Argentina, Colombia, Mexiko, Peru och Costa Rica och eventuellt genomföra mindre insatser.
- 3. I övrigt synliggöra relevanta och tillgängliga resurser för att öka forskningssamarbeten mellan LU och Latinamerika.

C, Främja utbildningssamarbeten, studentmobilitet och studentrekrytering

- 1. Utnyttja finansieringsverktyg såsom Linneaus Palme och Erasmus+ för att stimulera utbildningssamarbeten med Latinamerika.
- 2. Stärka studentmobiliteten med Latinamerika.
  - a. Stimulera och stödja utresande mobilitet för studenter och doktorander till Latinamerika
  - b. Sondera möjligheter för utbytesavtal med lärosäte i Uruguay
- 3. Stärka studentrekryteringen i Latinamerika.
  - a. Undersöka och utveckla samarbete med stipendieorganisationer i regionen
  - b. Förvalta befintliga avtal med stipendieorganisationer
  - c. Fortsätta rekryteringsarbetet i regionen
- 4. Inom uppdragsutbildning prioritera länder som visar intresse för LU och länder som svenska myndigheter prioriterar.

D, Etiska överväganden

- 1. LU har i samarbete med STINT, KI och KTH utformat ett dokument för ansvarsfull internationalisering (Responsible internationalisation: Guidelines for reflection on international academic collaboration). Dokumentet erbjuder en genomtänkt struktur för reflektion inför internationella samarbeten. Denna handlingsplan rekommenderar användandet av dokumentet som en resurs i de fall där frågetecken gällande etik uppstår.

E, Kunskapsförmedling och kommunikation

- 1. Interna syften är synliggörande av handlingsplanen samt i övrigt uppdatering på digitala plattformar rörande universitetsgemensamma insatser med fokus på Latinamerika.
- 2. Externa syften är synliggörande av LU i Latinamerika samt att synliggöra LU:s erfarenhet och "know-how" rörande samarbeten i regionen, både inom Sverige och internationellt.